

พุทธจริยศาสตร์และการละเมิดลิขสิทธิ์ (BUDDHIST ETHICS AND COPYRIGHT INFRINGEMENT)

พระมหาวิโรจน์ พรหมปาน 4836773 SHCR/M

ศศ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ปกรณ์ สิงห์สุริยา, อ.ด. (ปรัชญา), ปาริชาติ สุวรรณบุบผา, Ph.D. (Systematic Theology), พรณิภา บุรพาชีพ, น.ม.

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงเอกสารนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษานิยาม ลักษณะการละเมิดลิขสิทธิ์ และแนวคำพิพากษาการละเมิดลิขสิทธิ์ (2) ศึกษาหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน และการลักทรัพย์ และ (3) วิเคราะห์มาตรฐานการตัดสินทางพุทธจริยธรรมเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ว่าผิดพุทธจริยธรรมเรื่องการลักทรัพย์ (อทินนาทาน) หรือไม่ ข้อมูลศึกษาจากพระไตรปิฎกและอรรถกถา พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ กฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้อง และคำพิพากษาคดี

จากการศึกษาพบว่าองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้สิ่งหนึ่งจัดเป็นวัตถุแห่งอทินนาทานได้ก็คือ ความเป็นสิ่งที่มีเจ้าของและเจ้าของหวงแหน ตามมาตรฐานนี้วัตถุแห่งลิขสิทธิ์จึงเป็นวัตถุแห่งอทินนาทานได้ นอกจากนี้ วิเคราะห์ได้ว่าตามทรรศนะทางพระพุทธศาสนา การลักทรัพย์มิได้เป็นเพียงการถือเอาสิ่งที่เป็นวัตถุที่สัมผัสจับต้องได้เท่านั้น แท้จริงแล้วการลักทรัพย์กระทำได้ใน 3 ลักษณะ คือ (1) การได้ในสิ่งที่ตนไม่ควรได้ (2) การทำให้ผู้อื่นเสียในสิ่งที่ตนหวงแหนหรือพึงมีพึงได้ และ (3) การทำตนราวกับว่าเป็นเจ้าของในสิ่งที่ผู้อื่นหวงแหน ตามมาตรฐานนี้ การละเมิดลิขสิทธิ์ทั้งโดยตรง และโดยอ้อมจัดว่าเป็นการกระทำในประเภทอทินนาทาน อย่างไรก็ตาม เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องเห็นว่าพุทธจริยศาสตร์ให้ความสำคัญกับเจตนาจึงทำให้การพิจารณาตัดสินต้องคำนึงถึงความเป็นผู้มีจิตคิดจะลัก หรือละเมิด ซึ่งสัมพันธ์กับความตระหนักว่าสิ่งที่จะลักนั้นมีเจ้าของและเจ้าของหวงแหน ข้อนี้แสดงว่าความรู้เรื่องลิขสิทธิ์เป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินว่าบุคคลผิดศีลข้ออทินนาทานหรือไม่ในกรณีของการใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการละเมิดลิขสิทธิ์จัดเป็นการละเมิดศีล 5 ในพระพุทธศาสนา จึงเป็นโอกาสที่จะนำศีลธรรมของศาสนามาสนับสนุนการแก้ปัญหาเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชาวพุทธคุ้นเคยกับศีล 5 เป็นอย่างดี จึงเป็นโอกาสที่จะช่วยให้คนมีความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการเคารพลิขสิทธิ์มากขึ้นผ่านสิ่งที่คุ้นเคยนี้

คำสำคัญ: พุทธจริยศาสตร์/การละเมิดลิขสิทธิ์/อทินนาทาน

BUDDHIST ETHICS AND COPYRIGHT INFRINGEMENT**PHRAMAHA WEERASEN PHROMPAN 4836773 SHCR/M****M.A. (COMPARATIVE RELIGION)****THESIS ADVISORS: PAGORN SINGSURIYA, Ph.D. (Philosophy), PARICHART
SUWAN BUBBHA, Ph.D. (Systematic Theology),
PANNIPA BURAPHACHEEP, LL.M.****ABSTRACT**

This documentary research aims (1) to study definition of copyright and criteria of its infringement, including precedents; (2) to study Buddhist teachings related to property and stealing; and (3) to analyze whether copyright infringement is an act of Adinnadana (stealing) by the Buddhist ethical standard. Data were collected from Tipitaka and commentaries, Copyright Act, related criminal laws and precedents.

It was found that, according to Buddhism, the most important element for a thing to be classified as an object of Adinnadana is its being owned and the owner's attachment to it. By this standard, the object of copyright is classified as that of Adinnadana. Moreover, it is analyzed that the act of Adinnadana is not simply the act of taking away tangible things. It can indeed be performed in 3 ways i.e. (1) by obtaining what one should not, (2) by making another lose an object to which he has a sense of attachment as its owner or an object he should obtain, and (3) by acting as if one was the owner. By this standard, an infringement of copyright, either direct or indirect, can be classified as the act of Adinnadana. However, it is important to see that Buddhism emphasizes the role of intention. Therefore, the consideration must include the intention to steal, which is related to an awareness of the object's being owned and the owner's attachment to it. This implies that knowledge about copyright is necessary for judgment regarding copyright infringement by the Buddhist ethical standards.

It is clear the copyright infringement can be classified as an immoral act according to Buddhist morality, an opportunity is obtained that the religion plays a role in the campaign against copyright infringement. It is believed to be effective because Buddhists are familiar with the 5 precepts, which includes the one against Adinnadana. The moral significance of copyright infringement can be introduced through this familiarity.

**KEY WORDS : BUDDHIST ETHICS/COPYRIGHT INFRINGEMENT /
ADINNADANA**

169 pp.